

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 17551-01-22 מדינת ישראל נ' רבאח

בפני כבוד סגן הנשיא ירון מינטקביץ

בעניין: מדינת ישראל

ע"י עו"ד שלי ערן מהמחלקה לחקירות

שוטרים בפרקליטות המדינה

המאשימה

נגד

נאדר ראבח

ע"י עו"ד עדי כרמלי ועו"ד ארז אלוש

הנאשם

גזר דין

רקע

בזמנים הרלוונטיים לאישום שירת הנאשם במשטרת ישראל כקצין בדרגת רב פקד בבסיס מג"ב בירושלים, כסגן מפקד יחידה.

במועד שקדם ליום 20.4.19 קנה הנאשם מצלמה נסתרת המאפשרת תיעוד חזותי וקולי (להלן: **המצלמה**) והתקין במכשיר הטלפון שלו יישומון יעודי, המאפשר לו לצפות בשידורי המצלמה באופן ישיר.

ביום 20.4.19 בסמוך לשעה 1:30 הטמין הנאשם את המצלמה בחדרה של שוטרת בשירות חובה ביחידה עליה פיקד, וצילם אותה כשהיתה בעירום מלא וכאשר התלבשה (להלן: **מתלוננת א'**).

ביום 3.7.20 בשעה 22:30, בעת שהיה מפקד תורן בבסיס, נכנס הנאשם לחדר מגורים של שוטרת חובה עליהן פיקד, והטמין שם את המצלמה בכיס של אפוד, באופן שהמצלמה תיעדה את החדר ואת המקלחת. בסמוך לשעה 23:00 נכנסה לחדר אחת השוטרות (להלן: **מתלוננת ב'**), ובעוד המצלמה פעילה, פשטה את בגדיה, נכנסה למקלחת והתקלחה. כחצי שעה לאחר שהתקלחה מתלוננת ב', היא גילתה את המצלמה.

בשל מעשים אלו, הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בעבירות פגיעה בפרטיות, האזנת סתר ומרמה והפרת אמונים. אוסיף, כי הנאשם הודה בעובדות כתב האישום והוראות החיקוק העולות ממנו במלואן, שלא במסגרת הסדר דיוני עם המאשימה. להשלמת התמונה אוסיף, כי כתב האישום לא ייחס לנאשם כי פעל מתוך מניע מיני. מתלוננת ב' ביקשה כי המאשימה תייחס לנאשם עבירה של מעשה מגונה, ואף עתרה לבית המשפט העליון, אך עמדתה לא התקבלה (בג"צ 1869/22, פלונית נ' פרקליט המדינה ואח', פסק דין מיום 6.4.22).

ראיות לעונש

מתלוננת א'

מהצהרת נפגעת עבירה שהגישה מתלוננת א' עולה, כי היא חוששת פן יפגעו בפרטיותה במקומות ציבוריים כגון בתי מלון או חנויות בגדים. לדבריה, היא טרודה מהמחשבה האם תמונותיה הופצו ברבים והיא פגועה מכך שהאדם אשר פגע בה הוא מפקדה.

מתלוננת ב'

מתלוננת ב' העידה לפני בפתח פרשת העונש. לדבריה, מאז שגילתה שצולמה במצלמה נסתרת היא מתקשה לתפקד, ובין היתר, אינה מרגישה בטוחה בדירה בה מתגוררת במעונות סטודנטים, מחשש שהיא מצולמת, ובודקת בכל פעם האם יש במקום מצלמה. עוד אמרה, כי היא מתקשה להשתמש בתאי שירותים ציבוריים ובתאי מדידה בחנויות בגדים. עוד ציינה כי היא סובלת מקשיי שינה, מתקשה לתת אמון באנשים והיא חשה כי אנשים רבים ראו אותה עירומה.

מסמכים מטעם הנאשם

הנאשם הגיש שתי תעודות הצטיינות משירותו במשטרה ומסמך ממשד הפנים ממנו עלה כי אינו זכאי לקבל רשיון לנשיאת נשק.

תסקיר

מתסקיר שירות המבחן עלה, כי הנאשם גדל בתא משפחתי נורמטיבי והוא בעל קשרים טובים עם משפחתו שמודעת לעבירות ותומכת בו. הנאשם בעל תואר שני בחינוך ושירת כקצין מג"ב כשלושים שנה וזכה למספר תעודות הצטיינות. הנאשם תיאר את הקשיים שהוא חווה מאז פוטר לרבות שחיקת מעמדו בכפר מגוריו והקושי שלו למצוא עבודה.

עוד עלה מהתסקיר, כי הנאשם קיבל אחריות פורמלית בלבד לעבירות אותן עבר. לדברי הנאשם, הוא ביצע את המעשים הקשורים למתלוננת ב' משום שהתרשם שהיא אינה יציבה בנפשה וחשש שהיא עלולה לפגוע בעצמה, ולא מתוך מניע מיני. כמו כן, הנאשם הכחיש כי צילם את מתלוננת א' וטען כי אינו יודע מי היא (הובהר, מפי הסניגור והנאשם, כי הנאשם אינו חוזר בו מהודאתו, ר' ע' 4 לפרוטוקול הדיון מיום 30.10.22). עם זאת עלה מהתסקיר, כי כיום הנאשם מכיר בכך שפעל בשיקול דעת מוטעה, אך שלל נזקקות טיפולית.

להערכת שירות המבחן הנאשם אינו מתאים להליך טיפולי, שכן הוא מחזיק בדפוסי חשיבה מעוותים ובעמדה קורבנית, וקיים סיכון להישנות ביצוע העבירה.

לאור אלה, המליץ שירות המבחן על עונש מאסר בדרך של עבודות שירות לצד מאסר מותנה ותשלום פיצויים.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה עמדה על הערכים המוגנים ועל נסיבות ביצוע העבירה ובכלל זה ציינה, כי הנאשם היה מפקדן של המתלוננות, והפנתה לתחכום שבמעשי הנאשם והנזק שנגרם כתוצאה מהם. לאור אלה, המאשימה עתרה למתחם ענישה שנע בין חמישה חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות ועד לשנת מאסר. ביחס לעונש הראוי טענה, כי המאשימה הביאה בשיקוליה את הודאת הנאשם והחיסכון בזמן השיפוטי אך מנגד הפנתה לכך שהנאשם מחזיק בעמדה קורבנית. לאור אלה, עתרה להשית על נאשם

עונש של 7-8 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות לצד ענישה מלווית.

ב"כ הנאשם טען, כי עובדות כתב האישום אינן מעלות חשש להפצת התמונות. עוד טען, כי העבירות בוצעו לפני זמן רב ובעטיין הנאשם פוטר, משלם מחיר חברתי, מתקשה במציאת עבודה אחרת, והן אינן מעידות על שירותו רב השנים במשטרה. לשיטת הסנגור, מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה לארבע חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות. עוד טען, כי הייתה אי הבנה בתקשורת שבין הנאשם לשירות המבחן, ביחס לקבלת האחריות, ומכל מקום קיים אינטרס ציבורי לאפשר לנאשם לנסות להשתקם, ועל כן ביקש להפנות את הנאשם לקבלת תסקיר משלים לבחינת העניין. לחלופין ביקש להטיל על הנאשם עונש בתחית המתחם והפנה בין היתר לתקופת השירות הארוכה ולכך שהנאשם בעל אחוזי נכות. לאור אלה טען, כי העונש הראוי הוא מאסר מותנה וצו של"צ. עוד ביקש, כי מצבו הכלכלי של הנאשם יובא בחשבון לעניין קביעת הפיצויים.

הנאשם אמר את המילה האחרונה וביקש לומר כי הוא מצטער על מעשיו וכי הוא מתנצל כלפי המתלוננת. עוד מסר, כי הוא פוטר מעבודתו והוא חש מזה למעלה משנתיים כאילו הוא עובר משפט יומימי בשל השיח החברתי שנוצר סביבו בכפר מגוריו.

מתחם העונש ההולם

בשתי הזדמנויות שונות, הטמין הנאשם מצלמה נסתרת בחדריהן של שוטרות חובה עליהן פיקד, וצילם אותן בעירום. למרות פער הזמנים, אקבע מתחם עונש הולם אחד לשני האירועים:

מעשיו של הנאשם פגעו פגיעה קשה בפרטיותן של המתלוננות. גם במסגרת הנוקשה של שירות חובה כלוחמת במג"ב, יכולה שוטרת לצאת מהנחה שחדר המגורים שלה הוא סביבה מוגנת ובטוחה, בה היא יכולה לפשוט את מדיה בפרטיות, מבלי שאדם אחר - קל וחומר קצין ביחידתה - צופה בה בהחבא, באמצעות מצלמה נסתרת. לצורך בהגנה על הפרטיות בדגש נוכח ההתפתחות הטכנולוגית, התייחס בית המשפט העליון בע"פ 9893/06 לאופר בפס' 19 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה:

הצורך בהגנה על הפרטיות ועל עולמו האינטימי של האדם בעולם המודרני, בצד הקלות הבלתי נסבלת הכרוכה בחדירה לעולמו הפרטי באמצעים טכנולוגיים כאלה ואחרים, מחייבים גישה שיפוטית מחמירה, אשר תיישם אמצעי אכיפה נאותים לצורך הדברת תופעה עבריינית, המהווה סימן היכר ליכולות ההרסניות הטמונות בשימוש לרעה בטכנולוגיה המודרנית.

כפי שצינתי למעלה, המאשימה לא ייחסה לנאשם בכתב האישום מניע מיני לצילומן של המתלוננות, וכתב האישום שותק בעניין זה. ועם זאת, כעולה מעדותה של מתלוננת ב' ומהצהרתה של מתלוננת א', אותן צילם הנאשם כשהיו בעירום, הפגיעה בפרטיותן קשה וחמורה, ותוצאותיה מלוות את המתלוננות עד היום: מתלוננת א' מסרה בהצהרתה כי היא חוששת שמא תצולם כאשר היא משתמשת בשירותים ציבוריים או מודדת בגדים, וכן מסרה כי היא חוששת שמא התמונות שצילם הנאשם הופצו לאחרים.

אעיר בהקשר זה, כי אמנם לא יוחס לנאשם כי הפיץ את תמונותיהן של המתלוננות, אך ניתן להבין את חששה של מתלוננת א', כי תמונותיה יופצו. ואפנה בהקשר זה לע"פ 1269/15 פלוני (23.12.15):

כידוע, החומרים המופצים ברשת האינטרנט מועברים במהירות רבה לנמענים רבים ובלתי מזוהים, ולעתים קרובות באירועים מסוג זה "את הנעשה אין להשיב". תמיד תיתכן האפשרות שהצילומים יופיעו בעתיד, כאשר לא ניתן לדעת מי צפה בהם, ואף עצם הידיעה על קיומם עלולה להיות טראומתית ולעורר בבת תחושת חוסר ביטחון עמוקה דווקא במרחבים האישיים הנתפסים כפרטיים ביותר.

מתלוננת ב' העידה לפני, כי מאז גילתה שצולמה היא חשה חוסר ביטחון אפילו בדירתה, בה היא מתגוררת עם שותפות, ובודקת האם היא מצולמת, וחוששת להשתמש בשירותים ציבוריים וחדרי מדידה בחנויות בגדים.

מעבר לפגיעה הישירה במתלוננות, הנאשם הפר את האמון אשר ניתן בו, כקצין ביחידה וכמפקדן של המתלוננות, וכן את פער הכוחות שבין קצין ומפקד ובין שוטרות בשירות חובה, הנתונות למרותו. בכך פגע לא רק במתלוננות, אלא בבטחון האישי

ותחושת המוגנות של שוטרות אחרות, ובמרקם יחסי האמון שבין שוטר (או חייל) ובין מפקדו.

מעבר לכך, הנאשם ניצל את גישתו למגורי השוטרות על מנת להתקין שם את המצלמה ולפגוע בפרטיותן וכן את העובדה שהמתלוננות הן שוטרות בשירות חובה, אשר אין להן אפשרות שלא לישון ולהתרחץ בחדרי המגורים בבסיס בו הוצבו, וכך היו חשופות לפגיעה.

אני ער לכך שהמצלמה בה השתמש הנאשם כללה גם מיקרופון וניתן היה לשמוע באמצעותה את הנעשה בחדרים, דבר המעצים את פוטנציאל הפגיעה בפרטיותן של המתלוננות, ומטעם זה יוחסה לנאשם גם עבירה של האזנת סתר בה הודה והורשע. אכן, לא עלה מכתב האישום כי מי מהמתלוננות שוחחה עם אחר בעת שהנאשם צילם אותה, כך שפוטנציאל פגיעה זה לא מומש, אך עדיין יש להביאו בחשבון בקביעת המתחם.

בקביעת מתחם העונש אביא בחשבון את עצמת הפגיעה בפרטיותן של המתלוננות, הנזק שנגרם להן כתוצאה מהמעשה, המעילה באמון שניתן בנאשם הן מצד מפקדיו והן מצד המתלוננות והפגיעה הרחבת שגרמו מעשיו לתחושת הביטחון והמוגנות של יתר השוטרות. מנגד אביא בחשבון, כי המאשימה לא ייחסה לנאשם, כי פעל מתוך מניע מיני. בשים לב לאלה, מתחם העונש ההולם אותו ביקשה המאשימה לקבוע, בין חמישה חודשי מאסר בעבודות שירות ועד שנה מאסר בפועל ועונשים נלווים, נראה הולם את חומרת המעשים ועצמת פגיעתם במתלוננות.

דיון והכרעה

מכלול שיקולי הענישה פועל לזכות הנאשם: מדובר באדם אשר מלבד אירוע זה ניהל חיים נורמטיביים, תרם לבטחון המדינה בשירותו המשטרתי וזכה להערכה מקצועית ממפקדיו (ואף הוצגו תעודות הצטיינות). כמו כן הנאשם קיבל אחריות למעשיו וכבר בפתח הדיון הראשון הודה במלוא עובדות כתב האישום, שלא במסגרת הסכמה עם המאשימה וללא כל תמורה. לנתון זה משקל רב לזכות הנאשם, שכן בכך חסך מהמתלוננות את הקושי הכרוך במתן עדות, ויש בו ללמד על הבנת הפסול שבמעשים.

אני ער לכך שהנאשם קיבל אחריות חלקית למעשיו בפני שירות המבחן, וכי ההסבר שהציע למעשיו, כי הטמין את מצלמה בחדרה של מתלוננת ב' בשל דאגה לשלומה וחשש שמא תפגע בעצמה, אינו חף מקשיים. עם זאת, לא יוחס לנאשם כי פעל מתוך מניע מיני והטעם להטמנת המצלמה אינו חלק מהמסגרת הדיונית - ועל כן דבריו של הנאשם אינם סותרים את המסגרת העובדתית.

נתתי דעתי לטענת ב"כ הנאשם, כי היתה "טעות בהבנת הדברים" בעת עריכת התסקיר ולבקשתו להפנות את הנאשם לקבלת תסקיר משלים - אך לא מצאתי בהן ממש. מהתסקיר עולה ששירות המבחן בירר עם הנאשם באופן יסודי ומעמיק את הרקע למעשיו והתרשם, כי בשל עיוותי חשיבה והסתכלות קורבנית הנאשם אינו מתאים להליך טיפולי - ומסקנה זו נראית לי משכנעת, לאור מכלול הנתונים שנפרסו בתסקיר. למעלה מהדרוש אוסיף, כי על פי התרשמותי הישירה מהנאשם ולאור נתוניו האישיים, אינני רואה חשש כי בשל פערי שפה לא הובן בעת עריכת התסקיר. משכך, נחה דעתי כי התסקיר משקף נכונה את דבריו של הנאשם לעורך התסקיר ואת מידת התאמתו של הנאשם להליך טיפולי, ואין מקום להפנות את הנאשם שנית לשירות המבחן לצורך "מקצה שיפורים".

הדברים אמורים, בין היתר, בשים לב ביחס להסברים שנתן הנאשם למעשיו, שאמנם אינם סותרים את עובדות כתב האישום, אך מנגד אינם מלמדים על נזקקות טיפולית (או התאמה להליך טיפולי).

לאור האמור מעלה, אשית על הנאשם עונש בתחתית המתחם, קרי חמישה חודשי מאסר בעבודות שירות, ואחייבו בפיצוי למתלוננות.

גוזר על הנאשם את העונשים הבאים

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. חמישה חודשי מאסר בפועל, בהם יישא בעבודות שירות. הנאשם יתייצב לשאת בעונשו ביום 23.1.23, כפי שפורט בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות.
 - ב. ארבעה חודשי מאסר, בו לא יישא, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר אחת מהעבירות בהן הורשע, או עבירת מין.
 - ג. פיצוי לכל אחת מנפגעות העבירה בסך 7,500 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 1.3.22.
- החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שנקבעו למעלה. ניתן יהיה לשלם את הפיצויים תוך שלושה ימים מהיום לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:
- א. בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
 - ב. מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000
 - ג. במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ה' טבת תשפ"ג, 29 דצמבר 2022, בנוכחות הצדדים.